

БУЛПРОФОР

БРАНШОВО СДРУЖЕНИЕ НА ПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕСОВЪДИ И ГОРСКИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА: ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ, ЕВРОПЕЙСКАТА МРЕЖА НА ГОРСКИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ, БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА

1303 – София, ул. “Пиротска” № 64; тел: 931-17-74; www.bulprofor.org E-mail: office@bulprofor.org

Изм.№ 18/15.06.2017 г

До: г-н РУМЕН ПОРОЖАНОВ
МИНИСТЪР НА МЗХГ

Копие: г-н ГРИГОР ГОГОВ
ИЗП.ДИРЕКТОР НА ИАГ

К О Н С Т А Т А Ц И И
Относно ситуацията на горския сектор в България (2009 – 2017)
и
П Р Е Д Л О Ж Е Н И Я
за
промени в нормативната база и някои действащи ГС практики

БУЛПРОФОР е браншова организация на практикуващите лесовъди и горски предприемачи в България, основана през 2000 г . Регистрирана е в Регистъра към МЗХ, като „браншова организация“ по чл.215 от ЗГ, и към настоящия момент е със статут на „национална браншова организация в сектор „Горско стопанство“, по чл.217 от ЗГ.

Уважаеми г-н Министър,

В изтеклите години (2009-2017 г), нашата Браншова организация „БУЛПРОФОР“, самостоятелно или съвместно с други организации в сектора е отправяла до МЗХ и ИАГ редица декларации, протестни писма и пр, както и много предложения за промени в нормативната уредба. *(Тук приложени някои от тях.)*

Един бегъл прочит на приложените писма, декларации, предложения, ще експонира основните проблеми пред често-практикуващите лесовъди (ЧПЛ) и дърводобивните фирми (горски предприемачи /Контрактори).

В контекста на заявените от Вас намерения за сериозни промени на статуквото в горския сектор, искаме да изразим и пред Вас нашето „верую“, а то е лозунгът на Европейската организация на горските предприемачи в която членуваме, че **НЕ МОЖЕ ДА ИМА УСТОЙЧИВО ГОРСКО СТОПАНСТВО, БЕЗ ЖИЗНЕНИ, УСТОЙЧИВО РАБОТЕЩИ ГОРСКИ ПРЕДПРИЕМАЧИ**. *Специално ДЪРВОДОБИВА, е онова междинно звено, от чието ниво на развитие и изпълнение на поетите отговорности, зависи развитието на целия горски сектор. Същото може да се каже единствено още за ГОРСКАТА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ И ПЛАНИРАНЕ, които са фундамента за*

развитие на целия сектор. За съжаление в момента и двете дейности са завряни в ъгъла и особено дърводобива е обезкървен, и безсилен срещу мафиотските взаимоотношения на възложители с техните доверени фирми от приятелски и политически кръгове.

Тук по-долу представяме в сбит формат нашето виждане за някои основни промени, които следва да се направят в краткосрочен (до 6 месеца) и средносрочен (6 – 12 месеца) план, както и концептуални такива, изискващи повече време (около 24 месеца). Подрезждането не е обезателно по степен на важност.

1. Краткосрочни мерки, за чието изпълнение е нужна промяна в подзаконовата уредба или вътрешен административен акт.

- **Изготвяне на универсални „общи условия“ по договорите** за възлагане на дейности в горите (по Наредбата за възлагане на дейности в горите и продажба на дървесина), както и на общите условия по договорите за възлагане на горска инвентаризация и планиране (Наредба №18), които са най-безапелативни и дискриминационни. Същите да се обявят на Интернет страницата на съответните ДП и РДГ.
- **Изработка на регистър на дърводобивните фирми** по ТП на ДП (и по РДГ), с информация за обемите добита /закупена на корен/ дървесина по години, техните регистрирани лесовъди, управители, брой работници, техника и др. важна информация, която да се актуализира на годишна база. Същото да се прави по служебен път, а част от информацията да е публично достъпна. За разлика от информацията по сегашна регистрация в публичния регистър към ИАГ, тази ще съдържа обратна информация от самите ТП ДГС/ДЛС по реално приключили процедури. Регистъра да се институционализира с официален административен акт (промяна на съществуваща наредба) и се възложи на национална браншова организация от подсектор „горско стопанство“, неговата поддръжка. Определена част от информацията (която не представлява търговска тайна) да е публично достъпна.
- **Изработка на регистър на потребителите на дървесина** (преработватели и производители на изделия от дървесина от горите (I-чна II-чна преработка, вкл. мебелна промишленост), както и на **недървесни продукти от горите**, по ТП на ДП, и обобщено за областта и страната. И двата регистъра да съдържат информация по реални данни от фирмите, с оглед годишното планиране на обекти за дърводобив и недървесни продукти. (т.е регистъра е от взаимен интерес). Да съдържа целесъобразна информация, напр.: капацитета на всяко предприятие при пълно, средно и минимално натоварване на мощностите. Регистъра да се актуализира с подаване на заявления от преработвателите, при промяна на капацитетните възможности. Регистъра да се институционализира с официален административен акт (промяна на съществуваща наредба) и се възложи на национална браншова организация от подсектор „дървопреработка“, неговата/тяхната поддръжка. Определена част от информацията (която не представлява търговска тайна) да е публично достъпна.
- **Изрична забрана с ведомствен административен акт за извънслужебна лесовъдска практика от страна на служители по горите в ТП – ДГС/ДЛС и в РДГ**, защото:

- нелоялна и тотална по места, невидима конкуренция спрямо техни колеги, които разчитат само на тази частна практика за да изхранват семействата си и са поели съответните рискове и отговорности;
 - невъзможност стриктно и акуратно да изпълняват служебните си задължения, за които се твърди в национален мащаб, че не достига необходимия експертен капацитет;
 - конфликт на интереси – като служебни лица те се явяват в повечето случаи – проверяващи/ контролиращи, приемащи, освидетелстващи и т.н. (самите себе си или близки тях колеги, независимо, че формално работата се води извършена от друг ЧПЛ);
 - изцяло работа в сивия сектор, защото няма случай, в който служител да е издал официален разходен документ, да е декларирал получените възнаграждения и да им е платил данък.
- **Незабавни промени в Наредба №8 за сечите**, В този си вид тя, както и някои други админ.актове – писма, указания и т.н. водят до: 1) обричане горите на застаряване, масови повреди, похабяване на огромни дървесни ресурси в цялата страна, на екстензивно горско стопанство; 2) обрича на екстензивна дребноплощна организация на дърводобива, която заедно с др.п. мерки, води към фалит по-малките фирми. В тази връзка се предлага – цялостна преработка на Наредба №8 за сечите или възстановяване на доказалите своята ефективност и изработени в консенсус Наредба №33 и/или Правилник за сечите от 1997 г. (Съгласно последни изследвания на Европейския институт за горите от 2016 г, зелената икономика и борбата срещу климатичните промени не означават въвеждане на рестрикции спрямо дърводобива, а точно обратното – изповядва се увеличаване употребата на дървесина и нейното по-широко приложение, като възобновяем ресурс складиращ CO₂ от атмосферата. Фаворизирането на стари и мъртви дървета напр. с нищо не допринася за противодействие на глобалните промени, защото на тяхно място биха могли да се създават хиляди декари млади с повишен капацитет гори).
- **Преработка на Наредба №18 за горска инвентаризация и планиране**, като се възстановят текстовете на работната група, а евентуалните нововъведения бъдат разгледани и приети от същата работна група. Да се хармонизира наредбата с приложенията в нея, както и с други действащи актове.
- **Прекратяване на тясната (сега дори демонстративна) обвързаност на ИАГ с частната Швейцарска WWF – организация у нас и нейните сателитни НПО**, (за сведение, в редица европейски държави тя вече е в немилост), която през последните няколко години е довела до приемане и прилагане на:
- най-рестрективни мерки и ограничения при стопанисване на горите (Върху повече от 65 % от българските гори действат ограничения, защото са категоризирани като защитени, защитни и със специални функции, едностранно без да се питат собствениците.) Тази политика през последните години се задълбочава именно със съвместните усилия на МЗХ/ИАГ и WWF (напр. с широко афишираните новообявени 108 000 ха защитни гори и отделно още толкова „гори във фаза на старост“).
 - административно фаворизиране на поддържаната от WWF сертификационна схема по стандарта FSC (също частна отвъдокеанска компания, на която е отказана акредитация от ЕАА към ЕК).

- **Възстановяване дейността на съвместна комисия (ИАГ и Браншови организации) за разглеждане на сигнали и жалби** на заетите в сектора Ф / Ю лица от практиката.

2. Средносрочни мерки, за чието изпълнение се изисква промяна в законовата рамка и/или повече време за реализация. Същите трябва да водят към *увеличаване ефективността и ефикасността на управление на горите, подпомагащо развитието на национална зелена икономика*

- a. **Категоризиране на дърводобивните фирми** според капацитета им (на база собствения машинен парк и работна сила). Същото да се извърши от Национална браншова организация по ЗГ (бранш „горско стопанство“), или от такава създадена с нарочен закон, напр. „Национална горскостопанска и индустриална камара“. Категориите ще служат за форматиране и съответно ориентиране на пакетите за дърводобив, към онзи кръг от фирми, които реално притежават съответния капацитет да свършат обема от работата (качествено и отговорно). Целта е да се стимулират фирмите, които имат дългосрочни интереси в сектора, инвестират в техника и човешки потенциал.
- b. **Категоризиране на горските преработвателни и мебелни предприятия** според капацитета им. Същото да се извърши от Национална браншова организация по ЗГ (бранш дървопреработка) или от такава създадена с нарочен закон, напр. „Национална горскостопанска и индустриална камара“. Целта е аналогична на гореописаната.
- c. **Изработка на регистър на недържавните собственици на гори**, което беше залегнало в ЗГ'2011 г, но още не е изпълнено. Такъв регистър липсва, както и друга надеждна информация (извършени сечи по години и т.н.) за недържавните гори в РДГ, т.е. в цялата държава липсва такава надлежно събирана информация, независимо, че към ИАГ има специализиран отдел „недържавни гори“. Липсва и акуратна информация за извъшените разпоредителни сделки (продажби и замены) с гори.
- d. **Цялостна нова редакция на регламента за регистрация на Ф и Ю лица за дейности в горите** - Раздели „Лесовъдска практика“ и „Регистрация на търговци за ...“ по чл. 235 и чл.241 от ЗГ. Същевременно отиване към предоставяне дейността по поддържане на регистрите от Браншовата организация по чл.217 (1) от ЗГ или от новосъздадена Камара (по нов закон за браншовите организации в Горското стопанство).
- e. **Категоризиране на сечища по обективни критерии**, което да послужи като обективен критерий при ценообразуването на труда и стойността на добитата дървесина.
- f. **Разделяне на двете дейности – дърводобив и продажба на дървесина**, което ще стимулира по-адекватни цени на услугата и намаляване на кражбите на дървесина и като цяло на сивата икономика в този подсектор.
- g. **Окачествяването и продажбата на дървесината да се извършва на временен склад** (с тенденция към организация продажба на постоянни складове - оптимизирани спрямо границите на горските териториални единици и други

географски, климатични и теренни особености, на плътен кубически метър или на тон.

- h. **Временните складове да се изграждат само на категоризиран горски път. Извозът на материали до тях да се остойносттава в цената на услугата за сеч.**
- i. **С оглед увеличаване делът на произведения в България принадлеен продукт от горите**, да се преформулира обхвата на дейностите, които се признават като „преработка“ на дървесина, както и да се гарантира, че няма да се похабява ценна едроразмерна дървесина за производство на евтини продукти като напр. дърва за огрев.
- j. **Въвеждане дългосрочно договаряне, базирано на участъквия метод** – възлагане на комплекса дейности в ГСУ по ГС План. (по модела по който се отдават ловностопанските дейности, но без това да облагодетелства сегашните олигархични структури, които изпомпват на входа и изхода ТП или други подобни посреднически образувания и креатури)
- k. **Разработване на ново („живо“) съдържание на сега „мъртвите“ раздели от ЗГ**, като напр. тези за Горска сертификация; Браншови организации; Професионално обучение, квалификация и преквалификация; Управление на ГТ – собственост на Ф/Ю лица и техните сдружения (цялата Глава 12 е за горските сдружения)
- l. **Спешно въвеждане на система от компенсаторни инструменти** срещу ограниченията, които рестриктивната нормативна уредба налага. За всеки нормативен акт (действащ или променящ се, или нов) да се изготви Оценка за въздействията от прилагането на всеки от актовете, за които такава не е правена, с обективна експонация на всестранното въздействие върху компонентите на околната среда, социалните и икономическите фактори и взаимовръзки.
- m. **Ревизиране на ненаучно обосноваваните граници на някои от защитените зони от Националната екологична мрежа „Натура“2000 в горски територии.**
- n. **Програмата за развитие на селските райони за Горския сектор** – приоритетно да се насочи към възможността предоставена от Регламент (ЕС) № 1305/2013 (подмярка 8.6), МСП - като дърводобивни фирми да бъдат бенефициент по програмата, вкл. със закупуване на машини за дърводобив, а не да се търси начин, как държавните стопански структури да станат такива.
- o. **Промяна в ЗЛОД според която, подобно на повечето европейски страни, се фаворизира индивидуалния, а не груповия лов.**

3. Концептуални /дългосрочни промени – хоризонт 2019 година.

- a. **Възстановяване единството на сектор гори (горско стопанство) и горска промишленост**, с обособяването на една Държавна агенция на директно разпореждане на МС. Анализа на досегашното развитие на двата под/сектора, показва, че тяхното развитие, бележи върхова форма, когато са обединени и подчинени на една обща структура. Последните години показаха, че не може да съществува реално разделение на „брадвата“ от „марката“, защото то е изкуствено –

всички дейности се възлагат на предприемачи, а държавата (независимо РДГ или ДП) възлагат, приемат, осъществяват контрол. Държавната собственост върху горите с нищо не се рискува от факта на единното управление на тази собственост. Държавата е и собственик, и стопанин на собствената си гора.

- b. **Изграждане и въвеждане на система за обучение, квалификация и кариерно развитие на служители, лесовъди, предприемачи, оператори на машини и други работници в горския сектор. Изграждане на национален център за обучение и квалификация – предмет на Публично-частно партньорство (МЗХГ – Националната браншова организация /камара).**
- c. **Директорите на ТП-ДГС/ДЛС да се назначават по конкурс за изпълнение на ГСПлан.** Печели подалия най-адекватно предложение, бизнес план - финансово и по време обвързано, за изпълнение на всички дейности заложи с ГС и ЛС план (за 10 год.). Може да кандидатстват и ЧПЛ сами или със свой екип. Спечелилия не може да бъде уволняван по средата на мандата.
- d. **Институционализиране участието на бранша, изискване за задължително членство** в гилдийните организации (национални браншови – по чл.217 от ЗГ или в Горскостопанска и индустриална камара (нова, ако такава бъде създадена с нарочен закон). В България имаме достатъчно примери за такъв подход, напр.: в самия горски сектор – съгл.ЗЛОД - задължително членуване на ловците и риболовците в сдружения, а и особено – най-голямото такова СЛРБ; Лекарите - в своя Лекарски съюз, създаден със Закон; Проектантите в инвестиционното проектиране и в строителството и т.н. В Р.Германия и в много други държави, не може да се упражнява професия, ако съответните практикуващи, не членуват в гилдийната организация. Това е полезно за Държавата (има ред и той добре се знае и спазва, а тя няма ангажимент да го поддържа и т.н.) за бранша, защото бранша се управлява по единни правила, които осигуряват постигане изискванията на закона, дисциплинират се участниците на пазара, и т.н., все неща, които за горските предприемачи и за горския сектор са силно дефицитни.
- e. **Деполитизация на сектора** по подобие на извършената в началото на демократичните промени, в сектора на вътрешните работи (със ЗМВР).

В заключение – реформата в горите и в управлението на горския сектор, изглежда че тепърва предстои! Възстановяването и приоритизирането му е проява на висока отговорност, каквато Конституцията на Република България изисква за Българската гора – наше общо национално богатство!

Приложение, съгласно текста – 12 бр.писма, предложения, декларации и др.п.

С почит,

Инж. Антоний Стефанов

Председател на БУЛПРОФОР